

इनाप



चुनाव चिं

जातीय स्वशासन वल धाःसा नेवाःतय्‌त आदिभूमि नेपालमण्डलय् नेवाः स्वशासनया अधिकार दइ, ताम्सालिङ्गय् तामाङ्ग तसें, थारुवानय् थारु तसें, लिम्बुवानय् लिम्बु तसें शासन यायेगु व्यवस्था दइ । कर्णाली, सेती–महाकालि पाखें क्षेत्रीय स्वशासन कथं अनया जनतां थःगु क्षेत्रय् थःम्हेस्या शासन यायेदइ । मधेशया मिथिला प्रदेशय् मिथिला स्वशासन (भाषिक) दइ । थुगु कथं जातीय, क्षेत्रीय व भाषिक आधारय् स्वशासनया व्यवस्था जुइ ।

स्वशासन धैगु छु खः ?

थःगु आदिभूमिइ थःपिन्स हे शासन यायेगु व्यवस्था जुल धाःसा थुकियात स्वशासन धाइ ।थुकी कार्यपालिका, न्यायपालिका व व्यवस्थापिका फुक्कं थःगु हे जुइ । थःगु जाति, भाषा, कला, संस्कृति, धर्म, अर्थतन्त्र थम्हेस्यां विकास यायेगु अधिकार दइ ।थःगु आदिभूमिस भूमि, प्राकृतिक स्रोतसाधन, कर, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, भाषिक नीति फुक्क स्वशासनं व्यवस्था याइ ।

आत्मनिर्णयया अधिकार धैगु छु खः ?

आत्मनिर्णयया अधिकार धैगु राजनीतिक रुपं पृथक जुइगु, ब्यागलं देस दयेकेगु अधिकार खः । यदि बल्लागु जातिं कमजोर जातियात स्वशासनया नामय् दमन, उत्पीडन याःत धाःसा जक आत्मनिर्णयया अधिकार छ्यली । आत्मनिर्णयया अधिकार स्वीकार याःसा जक जातीय स्वशासन सुनिश्चित जुइ । थ्व धैगु छु नं जाति, छु नं भाषा व क्षेत्रया जनतायात उत्पीडन, शोषण व थिचोमिचो मजुइकेगु ग्यारेन्टीया खँ खः । छाय्‌धासा उत्पीडन जुलकि उत्पीडित जाति ब्यागलं चवनीगु कारणं आत्मनिर्णयया अधिकार दतकि बल्लागु जातिं कमजोर जातियात उत्पीडन यायेगु साहास याये फइमखु । नेपालय् छगू जातीय स्वायत्त प्रदेश दुने मेमेगु जातित दुगुलिं अल्पसंख्यक जातियात नं थीथी स्तरया उप स्वायत्तता आधारय् स्वशासनया व्यवस्था जुइ । गथे कि दोलखाया नेवाः जातियात ताम्सालिङ्ग दुने नगर स्तरीय स्वायत्तताया व्यवस्था जुइ । यदि जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक लगायत न्ह्यागु कथंया उत्पीडन जूसा संघर्ष, विद्रोह जुइ ।

संघीय व्यवस्था धैगु छु खः ?

अन्तरिम व्यवस्थापिका संसदं नेपाः संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राष्ट्र घोषणा याये धुंकूगु दु । जातीय, भाषिक व क्षेत्रिय स्वशासित प्रदेशया लिधंसाय् संघ गठन जुइगु खः । उज्यागु संघय् स्वायत्त सरकार दइ, केन्द्रय् संघीय सरकार दइ । मौद्रिक नीति, सुरक्षा नीति (सेना) व परराष्ट्र नीति अले निगू स्वायत्त राज्य दत्थुया असमझदारी ज्यंकेगु ज्या जक केन्द्रीय सरकारं याइ । मेगु सकतां अधिकार स्वायत्त राज्य सरकारयात दइ ।

नेवाः स्वशासन धैगु छु खः ?

नेपाः देै दुने नेपालमण्डलय् थनया आदिवासी नेवाःतय्‌सं राज्य सत्ता सञ्चालन यायेगु व्यवस्थायात नेवाः स्वशासन धाइ । थन थःगु हे प्रतिनिधि सभा, मन्त्रिमण्डल व न्यायपालिका दइ । नेपालमण्डल दुने नेवाःत बहुसंख्याय् दुसां बहुमतय् (५१ प्रतिशत) मदु, तर अय्‌नं थ्व भूमि ऐतिहासिक कालं निसें व भावनात्मक कथं नं नेवाःतय्‌गु जूगुलिं नेवाःतय्‌त अग्राधिकार दइ । नेवाः स्वायत्त राज्यया मू मू संवैधानिक पदाधिकारी व मुख्यमन्त्री नेवाः जुइ । मेमेगु जातिया मनूतय् नं सहभागिता दइ ।

नेवाः स्वशासन छाय् माःगु ?

थौंतक जन–उत्पीडक व जन विरोधी सरकारं दयेकुगु नीति नियम कानूनं मेपिं नापं नेवाःतय्‌त नं जग्गाजमीन, लजगाःपाखें विस्थापित यात । स्वनिगलय् पिनें अनियन्त्रित रूपं गैरनेवाःत दुकयाः थन जनसंख्याया चाप अप्वयेकाः लः, धः, मत, सतकया अवस्था नाजुक जुल । नेवाःतय्‌गु नेपालभाषायात न्हंकाछ्वयेत रोजगारी नीति, शिक्षा नीति, व सञ्चार नीति हल । स्वनिगः स्यनाच्वंगु दु, नेवाःतय्‌गु अवस्था दयनीय जुजुं वनाच्वंगु दु । इमान्दार, मेहनती, शान्तिप्रिय नेवाःतय्‌त न्हंकेगु नेवाः विरोधी सरकारया नियत दुगुलिं राज्यसताय् साम्प्रदायिक, शोषक, भ्रष्ट, राष्ट्रघातीतय्‌गु हालिमुहालि जुयाच्वन । थुकिया वासः धैगु जातीय स्वशासन खः । नेवाः स्वशासन दःसा थ्व भूमियात माया याइपिं नेवाःतय्‌सं शासन याइ अले झीगु जग्गाजमीन, लजगाः (रोजगार), थाय्‌बाय् जाति भाषा संस्कृति सकतांया संरक्षण जुइ । आप्रवासन म्हो जुइ, विस्थापित नेवाःत आदिभूमिइ लिहांवयेगु शुरु जुइ, साम्प्रदायिक शोषक, भ्रष्ट व राष्ट्रघातीत न्हना वनी । भिंगु दिं लिहां वइ ।

नेवाः स्वशासन सुना हइ ?

सचेत, संगठित, देशभक्त, उत्पीडित नेवाःतय्‌सं जक थ्व हयेफइ । थ्व झी नेवाःत छप्पंछधी जुयाः, नेवाःत दुने हे दुपिं नेवाः विरोधीत व शोषकत लिसे सचेत वैचारिक राजनैतिक संघर्ष याना जक हये फइ । झी थःपिं सक्रिय मजुसे मज्यू, संगठित मजुसें मज्यू उकिं फुक्क कथंया शोषण उत्पीडन विरुद्ध झिदँ तक जनयुद्ध ल्वानावःगु व निरन्तर संघर्षया मैदानय् दुगु नेवाः राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चाय् सकल शोषित, उत्पीडित नेवाःत संगठित जुइमाःगु दु ।

नेवाः स्वशासन गुवले वइ ?

थौं निसें हे झीसं मेपिं नाप, झी दत्थुइ हे खँ मथुयाच्वंपि नाप खँ थुइकाः संघर्ष यायां छप्पं छधी जुयाः न्ह्याःवनाः संविधान सभा जातिय, क्षेत्रिय स्वशासन पक्षधरतय्‌सं कब्जाय् काये फुसा जक हे नेवाः स्वशासन वइ । मखु धैगु खःसा दँ दँ निसें भ्रष्टाचार यानाः फटाहा ज्या यानाः, दे मिया, जनतायात लुटेयानाः मुंकातःगु ध्येवां थन स्वनिगलय् तःधंगु तःखा मछि छेँ दनाः, ज्यूगु मज्यूगु व्यापार यानाच्वंपिसं स्वनिगःयात राजधानी प्रदेश वा अथे हे छुं नां बियाः थःगु लूटया साम्राज्य ल्यंकातये कथं केन्द्रीय शासित प्रदेश दयेकाः नेवाःतय्‌त झं अप्व उत्पीडनय् लाकेफु । नेवाःत विस्थापनं बचे जुइफइगु अवसर वयाच्वंगु दु, नापं अनन्त कालया नितिं नेवाःत विस्थापित जुइगु व नेवाः धैगु म्हसिका हे तनावनीगु अवस्था नं वयेफु ।

संबिधान सभा धैगु छु खः ?

संबिधान सभा धैगु अज्यागु सभा (प्रतिनिधि सभा थें) खः, गुगु जनतां देसया मूल कानून दयेकेत, संविधानय् थःगु अधिकार सुनिश्चित याकेत थःयःम्ह मनूत त्याका छ्वयाः गठन जुइगु प्रतिनिधितय्‌गु सभा खः ।

संबिधान सभाया दुजः गुगु कथं जुइ ?

संबिधान सभाया दुजः स्वंगू कथं जुइ छाय्‌धासा संविधान सभाया निर्वाचन प्रणाली मिश्रीत चुनाव प्रणाली खः २४० म्ह वहुमतीय प्रणालीं, ३३५ म्ह समानुपातिक प्रणालीं व २६ म्ह मन्त्री मण्डलं मनोनित यानाछ्वइ । अथे जुया चुनाव बहुमतीय व समानुपातिकया आधारय् जुइ । बहुमतीयलय् हरेक निर्वाचन क्षेत्रय् अप्पो भोट हःम्ह त्याइ । तर समानुपातिकय् देयात छगू निर्वाचन क्षेत्र मानेयानाः पार्टी प्राप्तयाःगु भोटया प्रतिशतया आधारय् संविधान सभाया दुजःकथं पार्टीतय्‌सं संविधान सभाय् छ्वइ । बहुमतीय प्रणालीया नितिं हल्का वचुगु मत पत्र व समानुपातिक प्रणालीया नितिं हल्का ह्याउँगु मतपत्रय् थःयःम्ह व्यक्ति व पार्टीयात भोट बिइगु जुइ । अथेजुया मतदातां निगू मतपत्रय् भोट बीमाः । खय्‌तला ने.क.पा.(माओवादी) संविधान सभा जुइ न्ह्यो हे गणतन्त्रया तत्काल घोषणा व लागु यायेगु, अले चुनावया नितिं पूर्ण समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली छ्यलेमाः धका अडान कयावयाच्वंगु खः, थ्वहे दकसिबे वैज्ञानिक नं खः । नापं ने.क.पा.(माओवादी) व झीगु मोर्चाया नीति आः नं थ्व हे खः । तर नेपाली काँग्रेसया थ्व प्रति असहमति व एमालेया उदासिनतां संसदया बहुमतं गणतन्त्र व पूर्ण समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली पारित जूसां लागु यायेमफुत । अन्ततः तत्काल अग्रगामी निकासया नितिं नागरिक समाज, जनजाति, महिला, दलिततय्‌गु सुझाव कथं लचिलो जुसें गणतन्त्रया घोषणा व मिश्रित चुनाव प्रणालिइ ने.क.पा.(माओवादी) सहमत जुल । ने.क.पा.(माओवादी)या संघर्षया कारणं तत्काल गणतन्त्रया घोषणा व समानुपातिक निर्वाचन प्रणालिइ २० प्रतिशत अप्वयेके फत ।

संविधान सभां छु ज्या याइ ?

संविधान सभां देया मूल कानून संविधान दयेकी । नापं मेगु चुनाव मजुतले व्यवस्थापिका संसदया नं ज्या याइ, राजायात नारायणहिटीं पिथनाः तत्कालया नितिं राष्ट्राध्यक्ष नं ल्यइ ।

संविधान सभां गज्याःगु संविधान दयेकी ?

संविधान सभाय् त्यानावंपिं संविधान सभाया दुजःत छु विचाःयापिं खः,व हे कथं संविधान दयेकी । संविधान सभाय् दुइ तिहाइ बहुमत हयेफत धाःसा जक संविधानय् छुं नं खँ सुनां विरोध हे याये मफयेक दुथ्याके फइ । अथे जुया नेपाःया संविधान सभाय् ६०१ म्ह दुजः दइगुलिं म्होतिं नं ४०० म्ह जनता प्रति इमान्दार व गणतन्त्र, संघीयता व आत्मनिर्णयया अधिकार दुगु जातीय, क्षेत्रिय स्वशासन नालाकाइपिं, दलित व मिसापिन्त विशेषाधिकार व क्रान्तिकारी भूमिसुधार व राष्ट्रिय पूँजीया पक्षधर मनूतय्‌त संविधान सभाय् त्याकाछ्वयेमाः अथे जूसा जक जनताया संविधान दयेके फइ । अथे मजुल धाःसा जनयुद्धया भवलय् १३,००० मनूतय्‌गु शहादत व १९ न्हुया जनआन्दोलन सितिकं वनी । दे हानं सयौं वर्ष ल्यूने लाःवनी ।

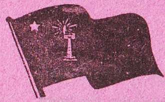
थुकिया नितिं छु यायेमाः ?

संविधान सभाया निर्वाचन गुगु नं हालतय् चैत्र २८ गते ताःलाके माल । गणतन्त्र, संघीयता व आत्मनिर्णयया अधिकार दुगु जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक स्वशासनया बारे स्पष्ट दृष्टिकोण दुगु पार्टी म्हसिके माल । थुकथं धायेबले झीगु देशय थुकथंया नीति न्ह्यःने हःगु, बलिदानीपूर्ण संघर्ष राज्य पुनःसंरचनाया थ्व नीति जनता व मेमेगु पार्टी दत्थुइ नं स्वीकारयोग्य विषय दयेकुगु व व्यवहारय् न छ्यलाबुलाय् हयाच्वंगु पार्टी धैगु ने.क.पा. (माओवादी) हे खः उकिं संविधान सभाया निर्वाचनय् निगू मतपत्र दइ निगुलिं मतपत्रय् झिगु गौरवशाली पार्टी नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी)या चुनाव चिं **चाकलाःगु घेरा दुने ईचा मुगः दुगु चिंलय् छाप** तयेमाः । थथे यायेफत धाःसा जक देसय् एकात्मक राज्यया अन्त्य यासें राज्यया पुर्नसंरचना यानाः जातीय व क्षेत्रिय आधारय् संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रयात संस्थागत यानाः नेवाः स्वायत्त राज्य (नेवाः स्वशासन) पलिस्था यायेफइ !

उकिं सचेत जुइ, नेवाः स्वशासनया नितिं सक्रिय जुइ, संगठित जुइ थ्व हे नेवाः राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चाया सकल नेवाः तय्‌त इनाप खः ।

नेवाः राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चा, नेपाः

यैं जिल्ला समिति



अपिल



चुनाव चिन्ह

जातीय स्वशासनमा नेवा:हरुलाई आदिभूमि नेपालमण्डलमा नेवा: स्वशासनको अधिकार हुनेछ । ताम्सालिङ्गमा तामाङ्गहरुले, थारुवानमा थारुहरुले, लिम्बुवानमा लिम्बुहरुले शासन गर्ने व्यवस्था हुनेछ । कर्णाली, सेती महाकालीमा क्षेत्रीय स्वशासन अनुसार त्यहाँका जनताले आफ्नो क्षेत्रमा आफैंले शासन गर्नसक्नेछ । मधेसको मिथिला प्रदेशमा मिथिला स्वशासन (भाषिक) हुनेछ । यसरी जातीय, क्षेत्रीय र भाषिक आधारमा स्वशासनको व्यवस्था हुनेछ ।

स्वशासन भनेको के हो ?

आफ्नो आदिभूमिमा आफैले शासन गर्ने व्यवस्थालाई स्वशासन भनिन्छ । यसमा कार्यपालिका, न्यायपालिका र व्यवस्थापिका आफ्नै हुनेछ । आफ्नो जाति, भाषा, कला, संस्कृति, धर्म, अर्थतन्त्र आफैले बिकास गर्ने अधिकार हुनेछ । आफ्नो आदिभूमिमा भूमि, प्राकृतिक स्रोत साधन, कर संकलन, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, भाषिक नीति आदि सबै स्वशासनले व्यवस्था गर्नेछ ।

आत्मनिर्णयको अधिकार भनेको के हो ?

आत्मनिर्णयको अधिकार भनेको राजनीतिक रुपले पृथक् हुने, स्वाधीन देश बनाउने अधिकार हो । यदि बलियो जातिले कमजोर जातिलाई स्वशासनको नाममा दमन, उत्पीडन गरेमा मात्र आत्मनिर्णयको अधिकार प्रयोग हुन्छ । आत्मनिर्णयको अधिकार स्वीकार गरेपछि मात्र जातीय स्वशासन सुनिश्चित हुन्छ । यो भनेको कुनै पनि जाति, भाषा र क्षेत्रका जनतालाई उत्पीडन, शोषण, थिचोमिचो नहुने ग्यारेन्टीको कुरा हो । किनभने उत्पीडन रहिरहे उत्पीडित जाति पृथक हुने कारण आत्मनिर्णयको अधिकार भएमा बलियो जातिले कमजोर जातिलाई उत्पीडन गर्ने साहस गर्नसक्दैन । नेपालमा एक जातीय स्वायत्त प्रदेशभित्र अन्य जाति पनि हुने भएकोले अल्पसंख्यक जातिलाई पनि विविध स्तरका स्वायत्तताका आधारमा स्वशासनको व्यवस्था हुनेछ । जस्तै दोलखामा नेवा: जातिलाई ताम्सालिङ्ग भित्र नगर स्तरिय स्वायत्तताको व्यवस्था हुनेछ । यदि जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक लगायत कुनै पनि रुप र किसिमको उत्पीडन भएमा संघर्ष, विद्रोह हुन्छ ।

संघीय व्यवस्था भनेको के हो ?

अन्तरिम व्यवस्थापिका संसदले नेपाल संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राष्ट्र घोषणा गरिसकेको छ । जातीय, भाषिक र क्षेत्रीय स्वशासित प्रदेशको आधारमा संघ गठन हुने हो । यस्तो संघमा स्वायत्त सरकारहरु हुन्छन्, केन्द्रमा संघीय सरकार रहन्छ । मौद्रिक नीति, सुरक्षा नीति (सेना), परराष्ट्र नीति, अनि दुई स्वायत्त राज्य बीचको असमझदारी मिलाउने काम मात्र केन्द्रीय सरकारले गर्नेछ । अन्य सम्पूर्ण अधिकार स्वायत्त राज्य सरकारलाई हुनेछ ।

नेवा: स्वशासन भनेको के हो ?

नेपाल राष्ट्रभित्र नेपालमण्डलमा यहाँका आदिवासी नेवा:हरुले राज्यसत्ता सञ्चालन गर्ने व्यवस्थालाई नेवा: स्वशासन भनिन्छ । जहाँ आफ्नै प्रतिनिधि सभा, मन्त्रिमण्डल र न्यायपालिका हुनेछ । नेपालमण्डलमा नेवा:हरु बहुसंख्यामा हाल सम्म रहेको भएता पनि बहुमतमा (५१ प्रतिशत) छैनन् तर पनि यो भूमि ऐतिहासिक कालदेखि र भावनात्मक रुपले पनि नेवा:हरुको भएकोले अग्राधिकार हुनेछ । नेवा: स्वायत्त राज्यको मुख्य मुख्य संवैधानिक पदाधिकारी र मुख्यमन्त्री नेवा: हुनेछ । अन्य जातिका जनताहरुको पनि सहभागिता रहनेछ ।

नेवा: स्वशासन किन चाहियो ?

आजसम्म जनउत्पीडक र जनविरोधी सरकारले बनाएको नीति नियम कानूनले अन्य जातिहरुलाई झैं नेवा:हरुलाई पनि जग्गाजमीन, रोजगारबाट विस्थापित गऱ्यो । बाहिरबाट अनियन्त्रित रुपले गैरनेवा:हरु भित्रियो र यहाँ जनसंख्याको चाप बढेर पानी, ढल, बत्ती सडकको अवस्था नाजुक बनायो । नेवा:हरुले बोल्ने नेपालभाषा विस्थापित हुने गरी रोजगारी नीति, शिक्षा नीति र सञ्चार नीति लागू गऱ्यो । उपत्यका भताभुङ्ग छ, नेवा:हरु लगायत उपत्यकावासीको अवस्था दयनीय हुँदै गइरहेको छ । इमान्दार, मेहनती, शान्तिप्रिय नेवा:हरुलाई समाप्त गर्ने नेवा: विरोधी सरकारको नियत रहेकोले राज्यसत्तामा साम्प्रादायिक, शोषक, भ्रष्ट, राष्ट्रघातीहरुको हालिमुहालि बढेर गयो । यसको समाधान भनेको जातीय स्वशासन हो । नेवा: स्वशासन भएमा यो भूमिलाई माया गर्नेहरुले शासन गर्नेछ, जग्गा, जमीन, रोजगार, स्थान, जाति, भाषा, संस्कृति सबैको संरक्षण हुनेछ । आप्रवासमा कमी आउनेछ, विस्थापित नेवा:हरु आदिभूमिमा फर्किन शुरु हुनेछ, साम्प्रदायिक शोषक, भ्रष्ट र राष्ट्रघातीहरु विस्थापित हुनेछ । राम्रो दिन फर्किने छ ।

नेवा: स्वशासन कसले ल्याउँछ ?

सचेत, संगठित, देशभक्त उत्पीडित नेवा:हरुले मात्र यो ल्याउन सक्छ । यो हामी नेवा: एकताबद्ध भएर नेवा:भित्र कै नेवा: विरोधीहरु र शोषकहरुसंग सचेत बैचारिक राजनीतिक संघर्ष गरेर मात्र ल्याउन सकिन्छ । हामी सक्रिय नभइ हुँदैन, संगठित नभइ हुँदैन । त्यसैले सबैखाले शोषण उत्पीडन विरुद्ध दस वर्ष सम्म जनयुद्ध लडेर आएको निरन्तर संघर्षको मैदानमा रहेको नेवा: राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चामा सम्पूर्ण शोषित, उत्पीडित नेवा:हरु संगठित हुनुपर्दछ ।

नेवा: स्वशासन कहिले आउँछ ?

आज देखिनै हामीले अरुसँग, हाम्रै बीच कुरा नबुझि बसेकाहरुसँग संघर्ष गर्दै एकतावद्ध भइ अगाडि बढ्दै संविधान सभा जातीय, क्षेत्रीय स्वशासन पक्षधरहरुले कब्जामा लिन सके मात्र नेवा: स्वशासन आउनेछ । यसो नभएमा वर्षौं देखि भ्रष्टाचार गरेर फटाहा काम गरेर, देश बेचेर जनता लुटेर जम्मा गरेको पैसाले यहाँ उपत्यकामा भिमकाय महलहरु ठड्याएर गैर कानूनी व्यापार गरिरहेकाहरुले उपत्यकालाई राजधानी प्रदेश वा यस्तै केही नाम दिएर आफ्नो लुटको साम्राज्य बचाउने अन्तिम प्रयास स्वरुप केन्द्रीय शासित प्रदेश बनायो भने नेवा:हरु झन ठूलो उत्पीडनमा पर्नेछ । नेवा:हरु विस्थापनबाट बच्नसकिने अवसर आइरहेको छ, साथै अनन्त कालको निम्ति नेवा:हरु विस्थापित हुने र नेवा: भन्ने परिचय समेत हराउने अवस्था पनि आउन सक्नेछ ।

संविधान सभा भनेको के हो ?

संविधान सभा भनेको त्यस्तो सभा हो, जुन जनताले देशको मूल कानून बनाउन, संविधानमा आफ्नो अधिकार सुनिश्चित गराउन आफ्नो मान्छेहरु जिताएर पठाइ गठन हुने प्रतिनिधिहरुको सभा हो ।

संविधान सभा सदस्य कसरी चुनिन्छन् ?

संविधान सभा सदस्य तीन प्रकारले चुनिन्छन्, किनभने संविधान सभाको निर्वाचन प्रणाली मिश्रित चुनाव प्रणाली हो, जस्मा २४० जना बहुमतीय प्रणालीबाट, ३३५ जना समानुपातिक प्रणालीबाट र २७ जना मन्त्रीमण्डलबाट मनोनीत गरी पठाइन्छ । यसैले चुनाव बहुमतीय र समानुपातिकको आधारमा हुँदैछ । बहुमतीयमा हरेक निर्वाचन क्षेत्रमा अत्याधिक मत पाउने व्यक्ति बिजयी हुन्छ । तर समानुपातिकमा देसलाई एक निर्वाचन क्षेत्र मानेर पार्टीले प्राप्त गरेको भोटको प्रतिशतको आधारमा संविधान सभाको सदस्य बनाई पार्टीहरुले संविधान सभामा पठाउँछ । बहुमतीय प्रणालीको निम्ति हल्का निलो मतपत्र र समानुपातिक प्रणालीको निम्ति हल्का रातो मतपत्रमा आफुलाई मनपर्ने व्यक्ति वा पार्टीलाई भोट दिने हुन्छ । यसो भएकोले मतदाताले दुइवटा मतपत्रमा छाप हान्नुपर्दछ । हुनत ने.क.पा. (माओवादी) ले संविधान सभा अगावै गणतन्त्र तत्काल घोषणा र कार्यान्वयन गर्नुपर्ने अनि चुनावको निम्ति पूर्ण समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीको अडान लिएको हो, जुन सबैभन्दा बैज्ञानिक पनि थियो । साथै ने.क.पा. (माओवादी) र हाम्रो मोर्चाको नीति अझै पनि त्यही नै हो । तर नेपाली कांग्रेसको यसप्रतिको असहमति र एमालेको उदासिनताले संसदको बहुमतबाट गणतन्त्र र पूर्ण समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली पारित भएता पनि लागू गराउन सकिएन । अन्तत: तत्काल अग्रगामी निकासका लागि नागरिक समाज, जनजाति, महिला, दलित समुदायको सुझाव अनुसार लचिलो हुँदै गणतन्त्रको तत्काल घोषणा र मिश्रित निर्वाचन प्रणालीमा ने.क.पा. (माओवादी) सहमत भएको हो । ने.क.पा. (माओवादी)को संघर्षको कारणले तत्काल गणतन्त्रको घोषणा र समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीमा २० प्रतिशत बढाउन सफल भइएको छ ।

संविधान सभाले के गर्छ ?

संविधान सभाले देशको मूल कानून संविधान बनाउँछ । साथै अर्को चुनाव नहुञ्जेल व्यवस्थापिका संसदको पनि काम गर्नेछ, राजालाई नारायणहिटीबाट निकालेर तत्कालको निम्ति राष्ट्राध्यक्ष पनि छान्नेछ ।

संविधान सभाले कस्तो संविधान बनाउँछ ?

संविधान सभा निर्वाचनबाट निर्वाचित संविधानसभा सदस्यहरु कुन बिचारका हुन् र कस्तो खाले संविधान बनाउँछु भन्दै हिडेका छन् त्यस्तै संविधान बनाउनेछन् । संविधानसभामा दुई तिहाइ बहुमत ल्याउन सकेमात्र संविधानमा कुनै पनि कुरा कसैले विरोध गर्न नसकिने गरी समावेश गर्न सकिन्छ । त्यसैले नेपालको संविधानसभामा ६०१ सदस्य रहने भएकोले घटीमा ४०० जना जनताप्रति इमान्दार र गणतन्त्र, संघीयता र आत्मनिर्णायको अधिकार सहित जातीय, क्षेत्रीय स्वशासन पक्षधर, दलित र महिलाहरुलाई विशेषाधिकार र क्रान्तिकारी भूमिसुधार र राष्ट्रिय पूँजीका पक्षधरहरुलाई संविधान सभामा बिजयी बनाउनु पर्दछ । त्यसो भएमा मात्र जनताको संविधान बनाउन सकिनेछ । यसो भएन भने जनयुद्धका क्रममा १३,००० जनाको शहादत र १९ दिनको आन्दोलनको उपलब्धि तुहिएर जानेछ । देश पुन: सयौं वर्ष पछाडि ढकेलिनेछ ।

यसको निम्ति के गर्नु पर्दछ ?

संविधान सभा निर्वाचन कुनै पनि हालतमा चैत्र २८ गते सम्पन्न गर्न सफल हुनुपर्दछ । गणतन्त्र, संघीयता र आत्मनिर्णायको अधिकार भएको जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक स्वशासनका बारेमा स्पष्ट दृष्टिकोण रहेको पार्टी चिन्नु पर्दछ । यसो भनिरहँदा हाम्रो देशमा बलिदानीपूर्ण संघर्षबाट राज्य पुन: संरचनाको नीति जनता र अन्य संसदवादी दलहरु बीच पनि स्वीकारयोग्य विषय बनाउन सफल र यस नीतिलाई व्यवहारमा पनि जनयुद्ध कै क्रमदेखि प्रयोग गर्दै आएको पार्टी भनेको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी) नै हो । त्यसैले संविधान सभा निर्वाचनमा दुई वटै मतपत्रमा हाम्रो गौरवशाली पार्टी ने.क.पा. (माओवादी) को चुनाव चिन्ह **गोलो घेराभित्रको हसियाँ हथौडा चिन्हमा छाप हाल्नु** पर्दछ । यसो गर्न सकियो भने मात्र देशमा एकात्मक राज्यको अन्त्य भइ राज्यको पुनर्संरचना गरी जातीय र क्षेत्रीय आधारमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई संस्थागत गरी नेवा: स्वायत्त राज्य को ग्यारेण्टी गर्दै नेवा: स्वशासन स्थापना गर्न सकिनेछ । त्यसैले सचेत बनौं, नेवा: स्वशासनका निम्ति सक्रिय बनौं, संगठित होउँ यो नै सम्पूर्ण नेवा:हरुलाई नेवा: राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चाको अपिल छ ।

नेवा: राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चा, नेपा:
काठमाडौं जिल्ला समिति